

Bijlage 18
bij het Convenant inzake de samenwerking tussen
het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en het Ministerie van
Financiën bij de uitvoering van wettelijke taken op het beleidsterrein
van het Ministerie van Landbouw, Natuur en
Voedselkwaliteit door de Douane

De samenwerking inzake de Europese verordening ontbossingsvrije grondstoffen en producten

1. Kader van deze bijlage

Dit is een bijlage bij het "Convenant inzake de samenwerking tussen het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (nu: Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur) en het Ministerie van Financiën bij de uitvoering van wettelijke taken op het beleidsterrein van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit door de Douane" zoals bedoeld in artikel 3, artikel 4, lid 1 en artikel 11, lid 2 van het convenant.

De bepalingen van dit convenant zijn onverkort van toepassing op deze bijlage.

Deze bijlage regelt de samenwerking tussen het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur en de Douane op het gebied van het toezicht en de handhaving van de Verordening betreffende het op de markt van de Unie aanbieden en de uitvoer uit de Unie van bepaalde grondstoffen en producten die met ontbossing en bosdegradatie verband houden.

Deze taakbijlage treedt in werking overeenkomstig artikel 38 van de Verordening (EG) nr. 2023/1115, zoals gewijzigd bij Verordening 2024/3234 tot wijziging van Verordening (EU) 2023/1115 wat betreft de bepalingen betreffende de datum van toepassing.

2. Regelgeving

a. Regelgeving

Regelgeving van de Unie:

- Verordening (EG) nr. 2023/1115 betreffende het op de markt van de Unie aanbieden en de uitvoer uit de Unie van bepaalde grondstoffen en producten die met ontbossing en bosdegradatie verband houden en tot intrekking van Verordening 995/2010 (Verordening (EG) nr. 2023/1115 wordt ook aangeduid als "Europese verordening ontbossingsvrije grondstoffen en producten, kortweg: EUDR);
- Verordening 2024/3234 tot wijziging van Verordening (EU) 2023/1115 wat betreft de bepalingen betreffende de datum van toepassing;
- Uitvoeringsverordening (EU) 2024/3084 betreffende de werking van het informatiesysteem overeenkomstig Verordening (EU) 2023/1115 van het Europees Parlement en de Raad betreffende het op de markt van de Unie aanbieden en de uitvoer uit de Unie van bepaalde grondstoffen en producten die met ontbossing en bosdegradatie verband houden;
- Verordening (EU) nr. 995/2010 tot vaststelling van de verplichtingen van marktdeelnemers die hout en houtproducten op de markt brengen (Europese houtverordening);

- Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 363/2012 inzake de procedures voor de erkenning en de intrekking van de erkenning van de toezichthoudende organisaties als bedoeld in de eerder genoemde Europese houtverordening;
- Uitvoeringsverordening (EU) nr. 607/2012 houdende gedetailleerde voorschriften betreffende het stelsel van zorgvuldigheidseisen en de frequentie en de aard van de controles op de toezichthoudende organisaties overeenkomstig de eerder genoemde Europese houtverordening;
- Douanewetboek van de Unie (Verordening (EU) nr. 952/2013, hierna DWU) en daarop gebaseerde besluiten en regelingen.

Nationale regelgeving:

- Omgevingswet en daarop gebaseerde besluiten en regelingen, vanaf de datum van inwerkingtreding van de EUDR;
- Algemene Douanewet en daarop gebaseerde regelgeving.

*b. Doel
regelgeving*

De regelgeving heeft ten doel:

Het doel van de verordening is om ontbossing en bosdegradatie wereldwijd aan te pakken. Ontbossing en bosdegradatie zijn belangrijke veroorzakers van klimaatverandering en biodiversiteitsverlies. Meer dan tachtig procent van het verlies aan mondiaal bosareaal kan worden toegeschreven aan uitbreiding van landbouwareaal.

De EUDR verbiedt het op de markt brengen en de uitvoer van grondstoffen en producten die niet aantoonbaar legaal en ontbossingsvrij geproduceerd zijn. Het effect van deze verordening is dat de consumptie en productie van producten die geassocieerd worden met een hoog risico op ontbossing en bosdegradatie wordt verboden in de EU. Hiermee zal ontbossing en bosdegradatie veroorzaakt door de EU-consumptie en -productie sterk verminderd worden.

*c. Geldigheid
Europese
Houtverordening*

De Europese Houtverordening (Verordening (EU) nr. 995/2010) wordt ingevolge art. 37 EUDR ingetrokken met ingang van 30 december 2025. Ingevolge art. 37 leden 2 en 3 geldt hierbij dat:

- de Europese Houtverordening tot 31 december 2028 van toepassing blijft op hout en houtproducten als omschreven in artikel 2 onder a van de Europese Houtverordening die vóór 29 juni 2023 zijn geproduceerd en per 30 december 2025 in de handel zijn gebracht;
- hout en houtproducten als omschreven in artikel 2 onder a van de Europese Houtverordening die vóór 29 juni 2023 zijn geproduceerd en per 31 december 2028 in de handel zijn gebracht, moeten voldoen aan de EUDR.

3. Samenwerkende organisaties

- het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (hierna: LNVN)
 - DG Natuur, Landelijk Gebied en Visserij;
 - DG Voedsel en Landbouw;
- het Directoraat-generaal Douane van het Ministerie van Financiën (hierna: Douane);
- de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (hierna: NVWA).

4. Doel van de samenwerking

- De samenwerking in het kader van de EUDR ziet op het toezicht op de naleving van de hierboven benoemde regelgeving met betrekking tot het buitengrensoverschrijdende goederenvervoer ten einde te voorkomen dat grondstoffen en producten vallend onder de verordening die niet aantoonbaar legaal en aantoonbaar ontbossingsvrij zijn geproduceerd, in het vrije verkeer worden gebracht of uitgevoerd worden.
- Daarnaast ziet de samenwerking op het periodiek en desgevraagd delen van invoer- en uitvoeraangiftegegevens met de bevoegde autoriteit voor haar toezicht en handhaving, zijnde de NVWA.

5. Verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden

a. Taak Douane

De Douane controleert zendingen die in het vrije verkeer gebracht worden of uitgevoerd worden op de aanwezigheid van de verplichte zorgvuldigheidsverklaring (zoals genoemd in artikel 3 sub c EUDR). De Douane controleert hierbij de aangifte en bescheiden aan de hand van risico-indicatoren binnen haar reguliere risicogerichte toezicht op bescheiden. Voor de taak van de Douane zoals omschreven in deze taakbijlage, voert de Douane geen fysieke controles uit op de goederen. Wel kunnen controles die de Douane uitvoert vanuit haar integrale toezicht aanleiding geven tot beoordeling of voldaan wordt aan de regelgeving zoals genoemd in deze taakbijlage onder 2a.

De Douane zal conform artikel 21 EUDR samenwerken en informatie uitwisselen betreffende de EUDR.

De Douane schort op dan wel geeft vrijgave voor de douaneregelingen 'in het vrije verkeer brengen' en 'uitvoer' overeenkomstig het gestelde in artikel 17 lid 2 en artikel 26 EUDR.

Jaarlijks levert de Douane aan de NVWA het controleplan en de risicocriteria aan ten behoeve van de verplichte rapportage (art. 22 EUDR) in de vorm van het Uitvoeringsplan (zie onder 6a van deze bijlage). Daarnaast levert de Douane de gegevens van de jaarlijkse realisatie aan de NVWA. De jaarlijkse realisatie betreft in ieder geval kwantitatief inzicht in het aantal controles op de aanwezigheid van de zorgvuldigheidsverklaring en de aantal overdrachten aan de NVWA.

Europese Houtverordening

Voor de Europese houtverordening deelt de Douane invoer aangiftegegevens met de bevoegde autoriteit de NVWA voor haar toezicht op de hout en houtproducten waarvoor de Europese Houtverordening nog van kracht is. Zie voor de geldigheid van de Europese houtverordening 2c van deze bijlage.

b. Bevoegdheden Douane

De Douane ontleent haar controlebevoegdheden in het toezicht aan de Adw. Bij het constateren van een strafbaar feit maakt de Douane gebruik van haar opsporingsbevoegdheden op grond van het Besluit Buitengewoon Opsporingsambtenaar Belastingdienst/Douane 2022. De Douane gebruikt haar opsporingsbevoegdheid uitsluitend voor de uitvoering van haar handhavingstaken. De Douane kan informatie overdragen op grond van de Adw.

c. Verantwoordelijkheid en taken ministerie van LVVN

LVVN is onder meer verantwoordelijk voor de hierboven benoemde regelgeving, anders dan de Douaneregelgeving, en bepaalt in hoofdzaak het beleid, ook ten aanzien van de uitvoering en de rechtshandhaving. LVVN informeert de Douane over de wetgeving, het beleid, beleidsprioriteiten in het toezicht en risico-indicaties met betrekking tot de taken die voortvloeien uit deze bijlage. Communicatie en voorlichting met betrekking tot de beleidsaspecten van onderhavige taak is primair de verantwoordelijkheid van LVVN.

d. Bevoegdheden en taken van de NVWA

De NVWA is als door de minister aangewezen bevoegde autoriteit verantwoordelijk voor de uitvoering van de toezichtstaken en handhavende taken die voortvloeien uit de bovengenoemde wet- en regelgeving. In geval van geconstateerde overtredingen treedt de NVWA zo nodig bestuursrechtelijk of strafrechtelijk op. Communicatie en voorlichting met betrekking tot het toezicht is de verantwoordelijkheid van de NVWA.

6. Uitvoering

a. Werkwijze

De NVWA gebruikt een op risico gebaseerde aanpak om te bepalen welke controles moeten worden verricht (artikel 16 lid 3 EUDR). Ten behoeve van de analyse van risico's deelt de Douane historische aangiftegegevens met de NVWA over relevante grondstoffen en producten die in het vrije verkeer zijn gebracht en relevante grondstoffen en producten die zijn uitgevoerd. De Douane levert de gegevens in een gezamenlijk overeen te komen format. NVWA en Douane leggen de specificaties van dit format en de levering vast in onderlinge werkafspraken.

In overleg met de NVWA, en rekening houdend met eventuele generieke beleidswensen ten aanzien van de douanetaak, bepaalt de Douane de risico-indicatoren die de Douane voor haar toezichtstaak hanteert. Deze risico-indicatoren zijn gebaseerd op de velden in de aangifte. Jaarlijks evalueren de partijen de risico-indicatoren en stellen deze waar nodig bij. De Douane legt de risico-indicatoren vast in een uitvoeringsplan.

De Douane selecteert invoer- en uitvoeraangiftes op basis van een risicogebaseerde benadering. Alle aangiften voor in het vrije verkeer brengen en aangiften ten uitvoer voor goederen die onder de EUDR vallen en die door middel van een bescheidcode kenbaar zijn gemaakt, kunnen worden gecontroleerd. Voor de geselecteerde aangiften voor in het vrije verkeer brengen en aangiften ten uitvoer controleert de Douane op de beschikbaarheid van de verplichte zorgvuldigheidsverklaring in het Informatiesysteem, als bedoeld in art. 33 EUDR. Bij die controle controleert de Douane ook of het referentienummer van de juiste zorgvuldigheidsverklaring is vermeld in de aangifte. Daarnaast controleert de Douane de invoeraangifte/uitvoeraangifte aan de hand van risico-indicatoren.

Indien de Douane bij haar controle geen onvolkomenheden heeft geconstateerd en voldaan is aan alle voor het vrijgeven verbonden voorschriften alsmede aan de douaneformaliteiten, geeft de Douane de zending vrij voor in het vrije verkeer brengen of voor uitvoer.

Als de Douane een onvolkomenheid constateert, kunnen zich twee situaties voordoen:

1. de onvolkomenheid is aan te merken als een kleine omissie en leent zich voor een eenvoudig herstel (niet zijnde een wijziging als bedoeld in art. 173 DWU). In dit geval geeft de Douane de marktdeelnemer de gelegenheid de kleine omissie te herstellen. Als de kleine omissie daarmee opgelost is en voldaan is aan alle voor het vrijgeven verbonden voorschriften alsmede aan de douaneformaliteiten, geeft de Douane de zending vrij voor het in het vrije verkeer brengen of voor uitvoer. Als de kleine omissie hiermee niet is opgelost, dan neemt de Douane contact op met de NVWA en draagt de Douane de zaak over aan de NVWA voor nadere beoordeling van de zaak en het bepalen van de benodigde vervolgmaatregelen;
2. de onvolkomenheid is niet aan te merken als een kleine omissie en leent zich niet voor een eenvoudig herstel. In dit geval neemt de Douane contact op met de NVWA en draagt de Douane de zaak over aan de NVWA voor nadere beoordeling van de zaak en het bepalen van de benodigde vervolgmaatregelen.

In afwachting van de verdere beoordeling door de NVWA geeft de Douane de zending niet vrij.

De NVWA informeert de Douane over de afdoening van overgedragen zaken.

De NVWA kan de maatregel nemen om het in het vrije verkeer brengen van een zending op te schorten (art. 23 EUDR). De NVWA informeert in dat geval de Douane indien een opschorting moet worden gehandhaafd door de Douane (art. 17 lid 2 en 3 EUDR en artikel 26 lid 7). De NVWA informeert de Douane ook indien de opschorting kan worden opgeheven.

De Douane geeft een opgeschorte zending vrij voor het in het vrije verkeer brengen of voor uitvoer als voldaan is aan alle voor het vrijgeven verbonden voorschriften en de douaneformaliteiten en als:

- de NVWA de Douane voor het einde van de termijn van art. 17 lid 3 EUDR niet heeft verzocht om de opschorting te handhaven; of
- nadat de NVWA aan de Douane heeft laten weten dat opschorting kan worden opgeheven en de zending kan worden vrijgegeven.

In beginsel geldt voorts dat elke douanecontrole gericht is op de handhaving van alle fiscale en niet-fiscale wetgeving, waarvan de uitvoering aan de Douane is opgedragen (geïntegreerde controle). Dit betekent dat bij relevante goederen en werkstromen kan worden gecontroleerd op de juiste toepassing van de EUDR als hier aanleiding toe ontstaat. Controle van bescheiden bij in het vrije verkeer brengen maakt deel uit van de geïntegreerde handhaving.

Jaarlijks stelt de Douane voor de taak van deze bijlage een uitvoeringsplan op. LVVN levert beleidsprioriteiten en risico-indicaties aan ten behoeve van dit plan. Het plan is gebaseerd op risicoanalyse. In het uitvoeringsplan wordt het douanetoezicht uitgewerkt voor de relevante douaneprocessen. Dit plan bespreekt de Douane met LVVN en de NVWA. De NVWA kan het uitvoeringsplan gebruiken als onderdeel van de controleplannen waarover de NVWA de andere bevoegde autoriteiten en de Commissie in kennis stelt, zoals bedoeld in artikel 16 lid 7 EUDR, alsmede ten behoeve van de rapportage als bedoeld in artikel 22 EUDR.

*b. Afhandeling
overtredingen*

De Douane kan de NVWA op zaakniveau raadplegen wanneer een controle hiertoe aanleiding geeft.

Onvolkomenheden die zijn aan te merken als een kleine omissie en die eenvoudig hersteld kunnen worden, worden afgehandeld zoals beschreven onder 6a van deze bijlage.

In geval van omissies die niet eenvoudig hersteld kunnen worden, draagt de Douane de zaak over aan de NVWA en bepaalt de NVWA de benodigde bestuursrechtelijke of strafrechtelijke vervolgmaatregelen.

De NVWA maakt de beschikking op indien het in het vrije verkeer brengen of uitvoer van de zending wordt opgeschort of wordt geweigerd.

*c. Douane
laboratorium*

Het Douane Laboratorium voert indien de Douane dat nodig acht en waar mogelijk (chemische) analyses op de goederen uit. Daarnaast kan het Douane Laboratorium tussenpersoon zijn bij het inschakelen van een externe deskundige voor de Douane.

*d. Douane-
voorschrift*

De Douane beschrijft in overleg met LVVN, en voor zover nodig met de NVWA, zoals bedoeld in art. 6 van het convenant, in het Handboek VGEM, in het voorschrift EUDR op welke wijze de Douane uitvoering dient te geven aan de taak.

7. Planning, rapportage en evaluatie

*a. Doelstellingen
en prioriteiten*

Jaarlijks stelt de Douane de omvang van het toezicht vast voor de taak van deze bijlage en verwerkt dit in het Handhavingsplan Douane. Als gelet op de totaliteit van douanetaken in dit Handhavingsplan en de daarbinnen te stellen uitvoeringsprioriteiten wordt verwacht dat de voorgenomen handhavingsinspanning voor de taak van deze bijlage niet of niet volledig kan worden uitgevoerd, wordt dit besproken met LVVN.

*b. Rapportage en
evaluatie*

De Douane en LVVN bespreken jaarlijks of de afspraken in deze bijlage nog actueel en toereikend zijn en of er wensen en/of knelpunten in de samenwerking met betrekking tot de uitvoering van deze taak zijn. Indien nodig vindt actualisering van de bijlage plaats.

De Douane draagt zorg voor de rapportage aan LVVN over haar activiteiten met betrekking tot de taak van deze bijlage. Aan de hand van het uitgevoerde toezicht en de geconstateerde onregelmatigheden wordt het resultaat van de activiteiten in dit jaarlijkse overleg besproken. Als het overleg daartoe aanleiding geeft, kunnen de jaarlijkse afspraken bijgesteld worden.

8. Informatie-uitwisseling

*a. Informatie-
uitwisseling*

Bij de gegevensverstrekking tussen de Douane en de NVWA bij de uitvoering van de in deze bijlage beschreven taken zijn de afspraken van kracht die beschreven zijn in de 'Bijlage Gegevensuitwisseling: Algemene afspraken en Technische afspraken en procedures aangaande Incidenteel Leveringsverzoek(en) Gegevens en Spontane Gegevensverstrekking' bij het convenant als bedoeld in bovenstaand artikel 1.

Voor zover het de samenwerking betreft dan wel de taak van de Douane met uitwisseling van informatie met betrekking tot deze bijlage, zullen LVVN en de Douane elkaar doelgebonden informeren over de interpretatie van wet- en regelgeving met betrekking tot de gegevensverstrekking van de Douane aan de NVWA.

LVVN, NVWA en de Douane (binnen de juridische randvoorwaarden van gegevens verstrekking):

- stellen elkaar relevante gegevens beschikbaar ten behoeve van risicovinding, risicoanalyse en evaluatie;
- informeren elkaar over wijzigingen van wet- en regelgeving en handhavingsbeleid;
- wisselen nieuwe trends of nieuw ontstane risico's uit en verstrekken elkaar informatie over dan wel ten behoeve van handhavingscommunicatie;
- informeren elkaar over de wijze van afhandeling van overgedragen zaken en het uiteindelijke resultaat daarvan.

De Douane verstrekt het ministerie van LVVN en de NVWA douanegegevens en douanedata waar dit nodig is voor de uitvoering van werkzaamheden en afstemming van taken in het kader van de EUDR. Het delen van gegevens en data gebeurt op basis van de in deze bijlage benoemde regelgeving als wettelijke grondslag.

De werkwijze wordt door de NVWA opgesteld en vervolgens afgestemd en vastgesteld door de betrokken partijen. De Douane toetst hierbij de uitvoerbaarheid, doelbinding, subsidiariteit en proportionaliteit van de gevraagde type gegevens.

b. Juridisch

Bij doelgebonden informatie-uitwisseling, zoals bedoeld onder 8a, verstrekken de directeur-generaal Douane, in zijn hoedanigheid van inspecteur als bedoeld in artikel 1:3, lid 1 onderdeel c Adw, en de door hem gemandateerde ambtenaren met gebruikmaking van de in artikel 1:33 lid 3 Adw gegeven bevoegdheid, op verzoek gegevens voor zover deze noodzakelijk zijn voor de uitvoering van het bepaalde bij of krachtens de in artikel 1:1 Adw bedoelde regelingen dan wel voor de uitvoering van het bepaalde bij of krachtens die wet, aan de in deze bijlage genoemde organisatie(s).

9. Scholing en helpdesk

a. Opleiding en scholing

De Douane is verantwoordelijk voor de inzet van gekwalificeerd personeel voor de uitvoering van de taken die voortvloeien uit deze bijlage. De NVWA levert desgevraagd steun bij de opleiding van douanemedewerkers op het gebied van de controle op de naleving van de regelgeving inzake de EUDR.

b. Helpdeskfunctie

De helpdeskfunctie met betrekking tot het toezicht op EUDR wordt vervuld door de NVWA.

10. Overleg, coördinatie en beheer

a. Overleg

Ten minste eenmaal per jaar vindt beleidsoverleg plaats tussen LVVN, NVWA en de Douane over de uitvoering van de taken van deze bijlage en het functioneren van de samenwerking volgens deze bijlage en het uitvoeringsplan.

b. Coördinatie van beheer van deze bijlage

Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur:
DG Natuur, Landelijk Gebied en Visserij.

Douane:
DG Douane, directie Strategie, Beleid & Internationaal.

11. Publicatie in de Staatscourant

Van de inwerkingtreding van deze bijlage wordt melding gemaakt in de Staatscourant.

Aldus overeengekomen en in tweevoud ondertekend,

Op 7 juli 2025 2024 te Den Haag,

Namens de Minister voor Landbouw, Visserij,
Voedselzekerheid en Natuur,

de Directeur natuur,

Op 10 juli 2025 te Rotterdam

Namens de Staatssecretaris van Fiscaliteit,
Belastingdienst en Douane,

De directeur Douane, Directie Strategie, Beleid &
Internationaal,

Mevr. G. van Hooijdonk

Mevr. Drs. M.J.M. Fletcher